

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันการดำเนินธุรกิจต้องเผชิญกับการแข่งขันแบบไร้พรมแดน ทุกสิ่งทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้การบริหารองค์กรมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น การที่องค์กรสามารถอยู่รอดได้จะต้องมีการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่แข็งแกร่งและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นระบบการจัดการ แนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ จึงได้ถูกคือนำมาประยุกต์ใช้เพื่อกำหนดกลยุทธ์และสามารถนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมทั้งภายในและภายนอกองค์กร

หมากล้อม เป็นอีกหนึ่งแนวคิดทางปัญญาของคนโบราณ ซึ่งมีความเรียบง่าย แต่แฝงไปด้วยความแปรผัน เป็นเกมกีฬาชนิดหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมของนักบริหาร(ก๋อส์กี้ ไชยรัสมิศักดิ์, 2546) ในการนำแนวคิดจากเกมหมากล้อมมาเป็นแบบอย่างในการตัดสินใจทางธุรกิจ จัดองค์กรและบริหารทรัพยากร

หมากล้อม (โกะ) เป็นหมากกระดานชนิดหนึ่งที่มีประวัติมายาวนานกว่า 3,500 ปีเกิดขึ้นครั้งแรกที่ประเทศจีนและต่อมาได้เผยแพร่ไปยังประเทศเกาหลีและประเทศญี่ปุ่น ปัจจุบันนิยมเล่นกันแพร่หลายกว่า 60 ล้านคนใน 56 ประเทศทั่วโลก สำหรับประเทศไทย ชมรมหมากล้อมแห่งประเทศไทยได้ก่อตั้งเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2536 (วรพจน์ หิรัญย์กวิงส์และคณะ, 2544) โดยมีคุณก๋อส์กี้ ไชยรัสมิศักดิ์ เป็นประธานชมรมและเป็นผู้ที่ริเริ่มแนวความคิดการเล่นหมากล้อมในประเทศไทยและยังเป็นผู้ที่ทำการเผยแพร่หมากล้อมให้เป็นที่รู้จักและสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและในชีวิตประจำวันไม่น้อยกว่า 9 ปี นอกจากนี้ยังเป็นอีกผู้หนึ่งที่ใช้นโยบายและปรัชญาจากหมากล้อมมาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารบริษัท ซี. พี. เซเว่นอีเลฟเว่น จำกัด (มหาชน) ให้มีความเจริญสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

หมากล้อมมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่นมากจนกระทั่งได้รับเลือกให้เป็น 1 ใน 4 ของศิลปะประจำชาติของจีน ได้แก่ ดนตรี การวาดภาพ การเขียนตัวอักษรและหมากล้อม (วรพจน์ หิรัญย์กวิงส์และคณะ, 2544) ซึ่งเป็นเกมที่มีความซับซ้อนและเป็นศาสตร์ที่ทำทนายให้ผู้เล่นศึกษาแนวคิดในการวางแผนหาโอกาสสร้าง ต่อสู้และบุกชิงพื้นที่มาครอบครองภายใต้หลักการให้คู่ต่อสู้สามารถอยู่ได้ โดยใช้เบี้ยขาวและเบี้ยดำวางบนกระดาน สร้างกลุ่มให้เกิดกลุ่มกำลังให้มากที่สุดเพื่อความได้เปรียบในเกม

ความสำคัญของหมากล้อมมิใช่เพียงศิลปะในการเล่นที่สนุก ตื่นเต้นและท้าทาย แต่แนวคิดและปรัชญาในหลายรูปแบบที่มีอยู่อย่างกลมกลืนในหมากล้อมที่ผู้เล่นสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงและใช้เป็นกลยุทธ์ในการบริหารได้อย่างเยี่ยมยอด เม็ดหมากทุกเม็ดเปรียบเสมือนทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดผู้เล่นจะต้องวางแผนเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดเท่าที่จะทำได้ทุกครั้ง หากผู้เล่นวางเม็ดหมากเพิ่มลงบนจุดตัดจะทำให้เกมการเล่นเปลี่ยนทันทีและกำลังของเม็ดหมากจะมากหรือมีประสิทธิภาพหากอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและความสามัคคีหรือการทำงานเป็นทีม

ทฤษฎีที่ถูกต้องของหมากล้อม คือ การเล่นที่ไม่ได้มุ่งร้ายทำลายคู่แข่งให้สิ้นซากด้วยการทุ่มเทกำลังหลักและชนะโดยไม่คิดเอาชนะ เพราะแม้เราจะชนะในครั้งนี้แต่ในครั้งอื่นอาจเป็นผู้แพ้ได้เช่นกัน การฝึกหมากล้อมเพื่อทำให้ผู้เล่นเข้มแข็ง ไม่ก้าวร้าว และสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานได้อย่างถูกต้องและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่แปรเปลี่ยนไปไม่มีที่สิ้นสุด การสร้างกลุ่มกำลังบนรากฐานของการให้ออกาสและแบ่งปัน การสร้างสมดุลของภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ รวมทั้งความคุ้นเคยต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่มีวันจบสิ้น

จากประวัติอันยาวนานของหมากล้อมและขั้นตอนการเล่น โอกาสพลิกแพลงของเกมมากถึง 10^{68} รูปแบบ(ก๊อส์คัตต์ ไชยศรีมิตต์คัตต์, 2545) เพื่อชัยชนะของผู้เล่น ต้องมีการวางแผนทุกขั้นตอน จากหลักการดังกล่าวผู้บริหารในวงการธุรกิจหลายท่านสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่เล่นหมากล้อม ได้นำแนวคิด ปรัชญารวมทั้งวัตถุประสงค์ของหมากล้อม มาประยุกต์ใช้เพื่อการบริหารหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการเผยแพร่หมากล้อมในประเทศไทย

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เล่นหมากล้อมต่อการนำแนวคิดจากหมากล้อมมาประยุกต์ใช้เพื่อการบริหาร

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้เล่นหมากล้อมต่อการนำแนวคิดจากหมากล้อมมาประยุกต์ใช้เพื่อการบริหาร
2. สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการเผยแพร่หมากล้อม และสำหรับผู้ที่สนใจจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหาร

นิยามศัพท์

ความคิดเห็น หมายถึง ทศนคติ ความรู้สึก ที่มีต่อขั้นตอน รูปแบบ วิธีการเล่นหรือสิ่งที่ได้
 ได้รับความรู้หรือประสบการณ์

ผู้เล่น หมายถึง ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเล่นหมากล้อม

หมากล้อม หมายถึง เป็นชื่อภาษาไทยที่ใช้เรียกหมากกระดานชนิดหนึ่ง

แนวคิด หมายถึง เป็นสิ่งที่ผู้เล่นได้จากการเล่นหรือเรียนรู้จากหมากล้อมและมีการนำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ

การบริหาร หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นกระบวนการซึ่งรวมกิจกรรมทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกัน 3 ส่วนคือ การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการปฏิบัติตามกลยุทธ์และการควบคุมเชิงกลยุทธ์

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่เป็นผู้บริหารด้วยระดับตำแหน่งงานรวมทั้งผู้ที่เป็นผู้บริหารด้วยลักษณะงาน เช่น เป็นหัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้าหน่วยหรือเขตย่อย